

A C-391/16. sz., C-77/17. sz. és C-78/17. sz. egyesített ügyekben hozott
ítélet

M kontra Ministerstvo vnitra, X és X kontra Commissaire général aux
réfugiés et aux apatrides

Sajtó és Tájékoztatás

Érvényesek a menekültekről szóló irányelvben szereplő, a menekült jogállásnak a fogadó tagállam biztonságának vagy társadalmának védelmével összefüggő okok miatti visszavonásával és megadásának megtagadásával kapcsolatos rendelkezései

A menekült jogállás visszavonása vagy e jogállás megadásának megtagadása következtében nem veszíti el menekült minőségét, sem pedig az e minőség tekintetében a Genfi Egyezmény által biztosított jogokat az a személy, aki megalapozottan fél attól, hogy származási országában üldöztetésnek lesz kitéve

Belgiumban és a Cseh Köztársaságban egy elefántcsontparti és egy kongói állampolgártól, valamint egy csecsenföldi származású személytől – akik menekült jogállással rendelkeztek, illetve ilyen jogállás iránti kérelmet nyújtottak be – a menekültekről szóló irányelv¹ azon rendelkezései² alapján vonták vissza ezt a jogállást, illetve tagadták meg tőlük annak megadását, amely rendelkezések lehetővé teszik ilyen intézkedések azon személyekkel szembeni elfogadását, akik fenyegetést jelentenek a fogadó tagállam biztonságára vagy – különösen súlyos bűncselekményért való jogerős elítélésük miatt – annak társadalmára nézve. Az érintett személyek a Conseil du contentieux des étrangers (külföldiekkel kapcsolatos jogi ügyekben eljáró bíróság, Belgium), illetve a Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Cseh Köztársaság) előtt kifogásolják a menekült jogállás visszavonását, illetve megadásának megtagadását, e bíróságokban pedig kétségek merültek fel a tekintetben, hogy az irányelv szóban forgó rendelkezései megfelelnek-e a Genfi Egyezménynek.³

Ezek a bíróságok hangsúlyozzák, hogy noha a Genfi Egyezmény lehetővé teszi, hogy egy külföldit vagy hontalan személyt a fent említett okok miatt kiutasítsanak vagy visszaküldjenek, nem írja elő a menekült jogállás elvesztését. E bíróságok ebben a kontextusban arra kívánnak választ kapni, hogy az irányelv azon rendelkezései, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a szóban forgó okok miatt visszavonják a menekült jogállást vagy megtagadják annak megadását, nem tartalmazzak-e egy, a Genfi Egyezményben nem szereplő megszűnési vagy kizárási okot. E körülmények között arra kívánnak választ kapni a Bíróságtól, hogy az irányelv szóban forgó rendelkezései érvényesek-e, figyelemmel az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: Charta) és az EUMSZ-ban szereplő azon szabályokra, amelyek értelmében az EU menekültügyi politikájának összhangban kell lennie a Genfi Egyezménnyel.

A mai napon hozott ítéletében a Bíróság mindenekelőtt rámutat, hogy noha az irányelv az EU sajtóját képező menekültvédelmi rendszert hoz létre, a Genfi Egyezményen alapul, célja pedig az Egyezmény teljes körű tiszteletben tartása.

¹ A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o.; HL 2019. L 19., 20. o.)

² 14. cikk, (4) és (5) bekezdés.

³ Az 1967. október 4-én hatályba lépő, a menekültek helyzetére vonatkozó 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel (kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.) kiegészített, az 1954. április 22-én hatályba lépő, a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezmény [Recueil des traités des Nations unies [1954], 189. kötet, 137. o., 2545. sz.; kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.]

Ezzel összefüggésben a Bíróság pontosítja, hogy **mindaddig, amíg a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy megalapozottan fél attól, hogy származási országában vagy a tartózkodási helye szerinti országában üldöztetésnek lesz kitéve, e személynek ezen irányelv és a Genfi Egyezmény értelmében vett menekültnek kell minősülnie, mégpedig attól függetlenül, hogy a menekült jogállást hivatalosan biztosították-e számára.** A Bíróság e tekintetben megállapítja, hogy a menekült jogállást az irányelv a menekültként történő, valamely tagállam általi elismerésként határozza meg, továbbá hogy **az elismerés a menekültnek minősülést illetően deklaratív, nem pedig konstitutív aktus.**

A Bíróság ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a menekültnek minősülés hivatalos elismerésének az a következménye, hogy az érintett menekült rendelkezik az irányelvben az ilyen nemzetközi védelem tekintetében előírt valamennyi joggal és előnnyel, amelyek magukban foglalnak a Genfi Egyezményben szereplőkkel egyenértékű jogokat, egyúttal pedig az Egyezményben egyenértékű megfelelőekkel nem rendelkező, közvetlenül az irányelvből eredő, még teljesebb védelmet biztosító jogokat.

A Bíróság ezután megállapítja, hogy a visszavonással és a megtagadással kapcsolatban az irányelvben előírt okok megfelelnek azoknak az okoknak, amelyeket a Genfi Egyezmény a menekültek visszaküldését igazoló okokként elismer. A Bíróság e tekintetben hangsúlyozza, hogy míg – a fent említett okokra való hivatkozást lehetővé tevő feltételek teljesülése esetén – a Genfi Egyezmény megfoszthatja a menekültet attól, hogy alkalmazza rá az olyan országba való visszaküldés tilalmának elvét, ahol élete vagy szabadsága veszélyeztetve van, **az irányelvet a Chartában biztosított azon jogok tiszteletben tartásával kell értelmezni és alkalmazni, amelyek kizárják az ilyen országba való visszaküldés lehetőségét.** A Charta ugyanis abszolút módon tiltja a kínzást és az embertelen vagy megalázó bánásmódot vagy büntetést, bármi legyen is az érintett személy magatartása, tiltja továbbá az olyan államba való kiutasítást is, ahol az érintett személyt komolyan fenyegeti az a veszély, hogy ilyen bánásmódnak lesz kitéve.

E körülmények között a Bíróság úgy véli, hogy amennyiben az irányelv a fogadó tagállam biztonsága és társadalmi védelmének biztosítása céljából előírja, hogy ez az állam visszavonhatja a menekült jogállást, illetve megtagadhatja annak megadását, holott a Genfi Egyezmény ugyanezen okok miatt lehetővé teszi a menekülteknek egy olyan államba történő visszaküldését, ahol élete vagy szabadsága veszélyeztetve van, **az uniós jog az érintett menekülteknek az ezen Egyezményben biztosítottnál szélesebb nemzetközi védelmét írja elő.**

A Bíróság továbbá úgy véli, hogy **a menekült jogállás visszavonása vagy megadásának megtagadása nem jár azzal a következménnyel, hogy már nem minősül menekültnek az a személy, aki megalapozottan fél attól, hogy származási országában üldöztetésnek lesz kitéve.** Ily módon, jöllehet egy ilyen személyt nem vagy már nem illethetnek meg mindazon jogok és előnyök, amelyeket az irányelv a menekült jogállással rendelkező személyek számára fenntart, megilletik, illetve továbbra is megilletik bizonyos számú olyan jogok, amelyeket a Genfi Egyezmény ír elő. E tekintetben a Bíróság pontosítja, hogy **a menekültként elismert személynek abszolút módon rendelkeznie kell a Genfi Egyezményben rögzített azon jogokkal, amelyekre az irányelv a menekült jogállás fent említett okokból történő visszavonásával vagy megtagadásával összefüggésben kifejezetten hivatkozik,⁴ továbbá az ezen Egyezményben előírt azon jogokkal, amelyek esetében nem követelmény a jogszerű tartózkodás, hanem elegendő az, ha a menekült a fogadó tagállam területén fizikailag jelen van.**

A Bíróság e körülmények között azt a következtetést vonja le, hogy **az irányelv szóban forgó rendelkezései megfelelnek a Genfi Egyezménynek, valamint a Charta és az EUMSZ ezen Egyezmény tiszteletben tartását előíró szabályainak.** Ebből következik, hogy e rendelkezéseket érvényesnek kell tekinteni.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus

⁴ 14. cikk, (6) bekezdés

érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106